



ŠTEVILKA 2

---

LETNIK XXXV



**NARODNI**

---

**GOSPODAR**



GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE V LJUBLJANI

---

V LJUBLJANI, DNE 15. FEBRUARJA 1934



**VSEBINA:** Dr. J. B.: Položaj posojilnic. — Prošnje kreditnih zadrug za zaščito. — Družbeni davek. — Naša zunanja trgovina v l. 1933. — Slovensko zadrudno gibanje v l. 1933. — Zadrugam. — Zadrudništvo v državi. — Gospodarstvo. — Zakonodaja. — Literatura. — Osebnosti

## Priloga „Narodnega Gospodarja“ št. 2., l. 1934.

*Za vsa objavljena obabila, pri katerih ni izrecno drugače določeno, velja določba: Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov.*

**Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Adlešičih**, r. z. z. n. z., se bo vršil na Jožefovo dne 19. marca 1934 ob 15. uri v župnišču. Dnevni red: 1. čitanje in odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. potrjenje računskega zaključka za l. 1933. 4. volitve načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

**Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Bohinjski Beli**, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 11. marca 1934 ob 11. uri v župnišču. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. revizijsko poročilo. 4. rač. zaključek za l. 1933. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. razni predlogi in nasveti.

**Redni občni zbor Nabavne in prodajne zadruge na Bohinjski Beli**, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 11. marca 1934 ob 15. uri v župnišču. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. revizijsko poročilo za l. 1933. 4. računski zaključek za l. 1933. 5. volitev nadzorstva. 6. razni predlogi.

**XI. Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Beli cerkvi**, r. z. z. n. z., se vrši dne 25. februarja 1934 ob 15. uri v hranilnični pisarni. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. čitanje revizijskega zapisnika. 3. odobritev rač. zaključka za l. 1933. 4. slučajnosti.

**Občni zbor Strojne zadruge na Bukovici**, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 11. marca 1934 ob pol 11. uri dopoldne v načelnikovi hiši na Bukovici. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje računskega zaključka. 3. volitev nadzorstva. 4. sklepanje o razširjenju zadruge za vas Selca. 5. slučajnosti.

**Redni občni zbor Kmetijske hranilnice in posojilnice Sv. Bolfenk pri Središču**, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 25. februarja 1934 ob 2. uri popoldne v poslovnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. odobritev računskega zaključka za leto 1933. 6. volitev načelstva. 7. volitev nadzorstva. 8. raznoterosti.

**Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Boštanjju**, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 25. februarja 1934 v prostorih zadruge ob pol 8. uri zjutraj. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. računski zaključek za leto 1933. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. slučajnosti.

**Občni zbor Ljudske posojilnice v Brežicah**, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 27. februarja 1934 ob 18. uri v posojilničnem lokalu. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1933. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

**Občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruge v Braslovčah**, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo 4. marca 1934 v zadrudnih prostorih ob 15. uri. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje računskega zaključka za leto 1933. 3. volitev nadzorstva. 4. poročilo o izvršeni reviziji. 5. slučajnosti.

**Redni občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice v Braslovčah**, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 25. februarja 1934 ob 3. uri popoldne v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo a) načelstva, b) nadzorstva. 3. potrjenje rač. zaključka za l. 1933. 4. volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 5. čitanje revizijskega poročila. 6. slučajnosti.

**Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Češnjici pri Železnikih**, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 11. marca 1934 ob 2. uri popoldan v posojilničnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje rač. zaključka za l. 1933. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti.

**Občni zbor Pašne zadruge za selško dolino na Češnjici**, r. z. z. o. z., se bo vršil 19. marca 1934 ob 9. uri dopoldne v prostorih g. Lotrič Franc na Češnjici. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje rač. zaključka za l. 1933. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

**Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Fari pri Kostelu**, r. z. z. n. z., se bo vršil 11. marca 1934 popoldne ob 15. uri v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. odobritev bilance. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

**Redni občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Grižah**, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 4. marca 1934 ob pol 4. uri popoldne v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1933. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

**Redni občni zbor Kmetijskega društva za Hrastje in okolico**, r. z. z. o. z., se vrši dne 19. marca 1934 ob pol 4. uri popoldne v društvenem domu. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za leto 1933. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. sprememba pravil v § 7. 5. čitanje revizijskega poročila. 6. slučajnosti.

# NARODNI GOSPODAR

## GLASILO „ZADRUŽNE ZVEZE“ V LJUBLJANI.

Člani „Zadruž. zveze“ dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane po 25.— Din na leto, za pol leta 12·50 Din.  
Cena inseratov po dogovoru. — Izhaja 15. dne vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo.

Dr. J. B.

### Položaj posojilnic.

Že skoro dve leti in pol traja ostra denarna kriza, katere težo nosi vse gospodarstvo, katero pa vendar najtežje občutijo naše posojilnice.

#### I. Ena plat — dolžniki.

1. Ostra denarna kriza se je pričela čutiti tedaj, ko je v začetku še bolj podzavestno prihajala misel, da so **kreditni denarnih zavodov zamrznili**. Sčasoma je podzavestna misel postala prepričanje, postala dejstvo, postala naposled z zakonom potrjen in urejen položaj.

2. **Kmetje-dolžniki** radi težke krize poljedelskega proizvodstva ne morejo plačati, vsaj v ogromni večini slučajev niti obresti niti kapitala. Od aprila leta 1932 dalje je bilo z zakonom začasno določeno, da niso dolžni plačati. Uredba o zaščiti kmetov z dne 23. novembra 1933 je naposled začasno stanje kmečkega moratorija spremenila v urejen sistem, po katerem se vsi kmetijski dolgovi spremenijo v dolgoročne amortizacijske kredite na podlagi 6% obrestne mere in na podlagi odplačevanja v 12 rastočih anuitetah.

3. Pa tudi **dolžniki, ki niso kmetje**, radi obče krize niso v stanju, da plačajo obresti, kaj šele, da bi odplačevali kapital. Razlika napram kmetiskim dolgovom je le ta, da pri njih faktični moratorij ni zakonito urejen.

4. Pri teh razmerah moremo realno računati, da bo gotov odstotek posojil **dubiozen**. Nekatera posojila postanejo dubiozna v celoti, druga samo delno. S tega stališča bodo zelo dobro služile posojilnicam javne in tajne rezerve, ki so si jih zbirale v dobrih časih.

5. **Obrestna mera za kmetijska posojila** je šla z uredbo o zaščiti kmetov na 6·02% in to letno za nazaj brez vsakih drugih prispevkov pod kakršnimkoli nazivom. To je obrestna mera, ki so jo še lansko leto v prvem polletju denarni zavodi plačevali za vloge, vezane na trimesečno odpoved.

6. Pa tudi ostali dolžniki, ki niso kmetje, ne morejo plačevati visokih obresti. Danes vemo, da je pač lahko visoke obresti računati na papirju v breme računu dolžnika, a zelo težko ali celo nemogoče jih je izterjati. Zato se je uveljavilo prepričanje, da je treba **prizanesljivosti napram dolžniku, zlasti glede obrestne mere**, in da je treba dolžnika ohraniti pri dobri volji radi varnosti kapitala samega. Če smo vlagateljem priporočali: „Nizke obresti — visoka sigurnost!“, moramo tudi sami glede dolžnikov vedeti: „Nizke obresti — dobri dolžniki!“

7. Glede kmetijskih dolgov je nastala še posebna težava z uredbo o zaščiti kmetov (čl. 3. odst. 11), da se ima dolžniku, ki plača

poprej, **odbijati za vsako leto po 2%**. Ne vemo, kako se ta odbitek računa; to bo povedal šele pravilnik. Verjetno je tudi, da se bo ta odbitek moral priznati le onim, ki bodo plačali v gotovini, ne pa s knjižicami. Gotovo pa je, da bo iz tega nastajala za posojilnice izguba primerna temu, kolikor se bodo dolžniki te možnosti znižanja dolga posluževali.

8. Pri vtoževanju se po določbi uredbe o zaščiti kmetov kmetu dolžniku ne morejo naprtiti nikaki **advokatski stroški**. Gotovo je, da bo mnogo obrokov treba vtoževati. Žal pa je mnogo slučajev zamotanih in bodo ugovori raznovrstni in težki tako, da bodo posojilnice prisiljene za zastopstvo najeti advokata, a plačati ga bo treba iz posojilniškega denarja in povečati račun režij.

9. **Vprašanje novih kreditov** ostane nerešeno tudi še za bodočnost, kot je nerešeno že dve in pol leti. Razumljivo je, da je v današnjih razmerah povpraševanje po posojilih veliko, sredstev in možnosti za nova posojila pa ni. Posojilnice že dve in pol leti ne vršijo svoje poglavitne naloge, t. j. ne dovoljujejo v svojem okolišu nobenih posojil. Ni še nobenega izgleda in upanja, da bi kaj kmalu dobile sredstva in možnost, da to nalogo zopet vršijo.

## II. Druga plat — vlagatelji.

Denarni zavodi so prišli v hudo zamero pri vseh vlagateljih. Ker so krediti zamrznili, so zamrznile tudi vloge. Vlagatelji dobivajo le še pičle mesečne obroke ali pa še teh ne.

1. Vlagatelji pa opravičeno povdarjajo, da so štedili in nosili v posojilnico **denar ravno za hude čase**. Ali so bili kedaj časi tako hudi kot so današnji? Vlagatelji nočejo razumeti ničesar o višji sili, o zaščiti dolžnikov in o zamrznjenosti posojil. Oni enostavno vprašujejo: „Kam ste dali naš denar? Zakaj ga nam ne vrnete?“ Kot da bi bile

posojilnice morale denar držati v blagajnah, zraven pa letno plačevati vlagatelju za to čuvanje čim višje obresti.

2. **Novih vlog ni**. Predvsem ni več zaupanja v denarne zavode. Je pa tudi zelo malo prihrankov, ker niti kmet niti delavec nimata zaslужka, ali pa je ta zaslужek tako malenkosten, da ne zadostuje za najnujnejše potrebe.

Nekatere posojilnice so začele z **depotnimi vlogami**, o katerih se vodijo posebne knjige. Depotne vloge so vlagateljem vsak čas na razpolago in se obrestujejo minimalno z 1 do 2%. A tudi pri teh zaenkrat ni zaupanja in zato ni pričakovanega uspeha. Posojilnice, ki so to vrsto vlog uvedle, imajo pri Zvezi nekaj malega pod 1.000.000 dinarjev.

3. Nezaupanje vlagateljev gotovo boli posojilnice. Saj se je upravljalo pošteno in previdno, kolikor je v človeških močeh, da ne bi šel v izgubo niti dinar ljudskih prihrankov. To, kar je nastopilo v jeseni 1931, **pomeni katastrofo, pomeni višjo silo**, pri kateri ne more biti govora o krivdi uprave. Katastrofa ni zadela le Slovenijo; zadela je celo državo, še več, zadela je cel svet. Nekatere države bolj, druge manj. Slovenija seveda denarno krizo najtežje občuti, ker je imela najbolj razvito varčevanje in najbolj razvit kreditni sistem v primeri s siromašnostjo zemlje in ljudstva.

## III. Krivda?

Rekli smo, da se nobena uprava ne zaveda kake krivde; nasprotno je ostra denarna kriza prišla kot katastrofa, kot višja sila, kjer o krivdi ne more biti govora. Pa se vendar moramo potrkati na prsa in priznati, da je tudi naše skupne splošne krivde nekaj zraven. Tako splošne, da se je niti dobro ne zavedamo.

1. Tak greh so predvsem **pretirane**

**obresti za hranilne vloge.** Veliko denarnih zavodov imamo v Sloveniji. Poleg bank so regulativne hranilnice in še ogromno število kreditnih zadrug. Mnogo je bilo prihrankov, a za vse te številne zavode jih je bilo le premalo, ker je bil apetit denarnih zavodov velik. Pa smo konkurirali, vodili boj za vloge z licitiranjem obrestne mere višje in višje. Celô posojilnice so postale organizacije ne za cenen kredit članov dolžnikov, ampak za visoko obrestno mero vlagateljev upnikov. Tako splošen in tako močen je bil ta tok, da se nismo niti dobro zavedali, kam plavamo in v kakšne vrtince nas more ta tok zanesti.

2. Nismo pretiravali le z obrestno mero za vloge. Še bolj smo **pretiravali z obrestno mero za posojila.** V času dobre konjunktуре se je uveljavilo prepričanje, da dolžnik prenese vsake obresti, četudi jih sproti ne more plačevati. Tako smo dolžnike obremenjevali za obresti in je naše imetje rastlo, seveda le na papirju, v knjigah na računih dolžnikov. Ko pa je prišla kriza in stresla in oklestila dolžnike, smo šele spoznali vso njih revščino in goloto. S strahom smo spoznali, da marsikje ne bo kritja.

3. Vsporedno z visokimi obrestmi za vloge in kredite se je uveljavila tudi **večja napetost** med aktivno in pasivno obrestno mero, ker **so tudi režiije rastle.** Marsikje so nastale prav znatne režiije in obveznosti do uslužbencev, s katerimi je pa sedaj prav težko iti navzdol.

4. Kakor smo v dobri konjunkturi preoptimistično ocenjevali prosilce za posojila in jim pripisovali preveliko kreditno sposobnost, tako smo v dobrih časih tudi zane-marjali **obvezno čuječnost nad dolžnikom,** da pravočasno plačuje obresti in vrača kapital. Neplačane zaostale obresti so pri nekaterih posojilnicah dosegle ogromne vsote. **Podaljševanje zadolžnic** na osebni kredit,

ki bi morale biti najkasneje v štirih letih plačane, pa je prišlo v splošno navado. Posojilnice so v nekaterih krajih uvedle za tako podaljševanje enostavno štampiljke.

#### IV. Pokora.

Če te grehe spoznamo in priznamo, bomo tudi vsaj delno vzeli kot pokoro težki dve in pol leti ostre denarne krize, težke borbe z vlagatelji. Spoznanje napak vodi tudi k poboljšanju. Poboljšanje mora nastopiti v vsem, v čemer smo grešili.

1. **Šil smo že znatno navzdol z obrestno mero za vloge** in bomo najbrže morali še iti. Izkusili smo zraven, kako težko je iti z obrestno mero navzdol. Mogoče niti ne bi bili tega mogli izvesti, da nam ni pomagal pri tem zakon. Obrestno mero za kmete dolžnike je namreč določil zakon in nas tako prisilil, da smo morali tudi obrestno mero za vloge sorazmerno znižati.

2. **Znižanje režiij** sledi samo po sebi kot neizbežna zahteva sedanjega časa. Pomanjkanje gotovine že samo po sebi vodi do tega, da marsikatere izdatke krčimo. Še bolj pa nas k temu naganja vedno težavnejše bilanciranje, pri katerem se pokazuje le še minimalni čisti dobiček.

3. Ko je varnost kreditov postala aktualno vprašanje, so začele posojilnice budnejše paziti na dolžnike. Kako veliko število vknjižb se je izvedlo ravno po nastopu krize, katerih bi drugače sploh ne bilo!

4. Poleg tega vodimo **borbo z vlagatelji,** ki postajajo v nekaterih slučajih nasilni. K sreči imajo vse rajfajzenske posojilnice z neomejeno zavezo v svojih pravilih določbo, da **načelstvo določa odpovedne roke za izplačevanje vlog.** Na podlagi te določbe pravil so skoro vse posojilnice uvedle odpovedne roke za vse vloge brez izjeme. V številnih slučajih so posojilnice že tudi uspele pred sodiščem, ko so proti tožbenim

zahtevkom vlagateljev uveljavljale pravilno v načelstveni seji sklenjene in v poslovnih prostorih razglašene odpovedne roke za vloge. Neglede na to možnost ostanejo posojilnicam za obrambo proti vlagateljem odprta še vedno zadnja vratca, t. j. možnost odlaganja plačil po uredbi o zaščiti kreditnih zadrug in njihovih zvez. S tem se dá najboljši odgovor onim vlagateljem, ki mislijo, da bodo z nasilnostjo hitro prišli do denarja, o katerem mislijo, da ga posojilnice skrivajo.

### V. Prevdarnost, potrpežljivost umestni!

Do srede l. 1931 smo navajali k varčevanju, zbirali vloge, pripisovali obresti, dovoljevali kredite in tako navijali in navijali šteno. Vedno nove vloge, vedno nova posojila, naraščanje vlog in posojil s pripisovanjem visokih obresti, to je dalo v toku let ogromne postavke na aktivni in na pasivni

strani. S krizo v drugi polovici l. 1931 pa bi morali začeti to šteno odvijati, izterjavati obresti in glavnico od dolžnikov, in tako dobljena sredstva izplačevati vlagateljem. Pa ni šlo! Ustavilo se je! Kaj naj storimo? S silo ne gre. Pri zamotani šteni s silo le pokvarimo, le še bolj zamotamo. **Treba je pri tem velike prevdarnosti, velike potrpežljivosti in vstrajnosti.** To zahteva sedanji čas od uprav naših posojilnic in to je bil namen teh vrstic.

S silo se tu ne dá nič napraviti. S silo ne bo prišel do svojega cilja vlagatelj, nasprotno s tožbami bo svoj položaj in položaj vseh drugih vlagateljev poslabšal. S silo ne bo nič opravilo načelstvo posojilnice proti vlagateljem in dolžnikom. Treba je potrpežljivosti, prevdarnega pojasnjevanja in prigovarjanja, treba bo velike vztrajnosti, da ne izgubimo živcev. Vzemimo vse to za pokoro in obrodilo nam bo sad.

---

## Prošnje kreditnih zadrug za zaščito.

Po čl. 9 uredbe o zaščiti kreditnih zadrug je pooblaščen kmetijski minister, da izda vse pravilnike, ki so potrebni za provedbo te uredbe. Na podlagi tega pooblastila je sedaj minister za kmetijstvo izdal „Pravilnik o sestavi bilance in načrta prečiščene bilance in o določitvi obrestne mere za stare hranilne vloge“ z dne 13. februarja 1934, št. 8958/V. Ta pravilnik pa ne obravnava samo stvari, ki so navedene v naslovu, ampak določa tudi, kako bo sestavljena prošnja za državno zaščito.

Pravilnik odreja v glavnem sledeče:

Prošnje za odgoditev plačevanja, odnosno za sanacijo ali za izvenstečajno likvidacijo morajo kreditne zadruge nasloviti na

ministrstvo za kmetijstvo. Toda prošnje ne vložijo direktno pri ministrstvu, temveč preko svoje revizijske zveze. Ako katera kreditna zadruka ni včlanjena pri nobeni zvezi, vložijo tako prošnjo preko Glavne zadrugne zveze v Beogradu.

Prošnji morajo biti pridrane sledeče priloge:

1. Računski zaključek za zadnje poslovno leto. Zadruga, ki napravijo prošnjo v l. 1934, morajo torej prošnji priložiti svoj računski zaključek za l. 1933, one pa, ki predložijo prošnjo kasneje, računski zaključek za predhodno poslovno leto. Računski zaključek mora obsegati račun izgube in dobička in bilanco ter mora biti sestavljen po naslednjem vzorcu:

## Zaključni račun zadruga na dan 31. 12. 1933.

Aktiva.

1. Bilanca.

Pasiva.

Znesek Din		Znesek Din	
1. Gotovina v blagajni . . . . .		1. Deleži zadrušnikov . . . . .	
2. Denar naložen pri zvezi in raznih denarnih zavodih . . . . .		2. Fondi in sicer:	
3. Vrednostni papirji . . . . .		a) rezervni (splošni in posebni) . . . . . Din . . . . .	
4. Deleži vplačani pri zvezi in drugih združnih ustanovah . . . . .		b) ostali (vključno državne in bano-vinske podpore) „ . . . . .	
5. Posojila in dolžniki in sicer:		skupaj . . . . .	
a) na zadolžnice Din . . . . .		3. Hranilne vloge in sicer:	
b) na menice (eskont) „ . . . . .		a) stalna štednja . . . . . Din . . . . .	
c) na tekoči račun „ . . . . .		b) ostale vloge „ . . . . .	
č) ostali dolžniki „ . . . . .		skupaj . . . . .	
skupaj . . . . .		4. Upniki (izposojila zadruga) . . . . .	
6. Blago (po popisu ob koncu leta) . . . . .		5. Ostala razna pasiva . . . . .	
7. Instalacije, (orodje, stroji in naprave) po odpisu . . . . .		skupaj . . . . .	
8. Inventar (oprema, po odpisu) . . . . .		6. Višek (dobiček) . . . . .	
9. Nepremičnine (po odpisu) . . . . .			
10. Ostala razna aktiva . . . . .			
skupaj . . . . .			
11. Izguba . . . . .			
Vsota . . . . .		Vsota . . . . .	

Izguba.

Račun izgube in dobička na dan 31. 12. 1933.

Dobiček.

Znesek Din		Znesek Din	
1. Pasivne obresti (na navadne in stalne vloge, deleže članov in združina izposojila) . . . . .		1. Aktivne obresti (od izdanih posojil, naloženega (deponiranega) denarja, deležev vpisanih pri zvezi in drugih združnih ustanovah in vnovčenih kuponov vrednostnih papirjev) . . . . .	
2. Izguba (bruto) pri blagu . . . . .		2. Dobiček (bruto) pri blagu . . . . .	
3. Upravni stroški (plače, kurjava razsvetljava, najemnina, potni stroški, dovoz blaga, pisarn. potrebščine in drugo) . . . . .		3. Ostali razni prejemi . . . . .	
4. Odpisi in sicer:		skupaj . . . . .	
a) pri inventarju . . . % Din . . . . .		4. Izguba . . . . .	
b) pri nepremičninah . . . % „ . . . . .			
c) pri instalac. . . % „ . . . . .			
skupaj . . . . .			
5. Davki, doklade, trošarine in druge davščine . . . . .			
6. Ostali razni izdatki . . . . .			
skupaj . . . . .			
7. Višek (dobiček) . . . . .			
Vsota . . . . .		Vsota . . . . .	

Ker omenja gorenji obrazec na dveh mestih stalno štednjo, naj pripomnimo, da tak način nabiranja hranilnih vlog pri naših zadrugah ni uveden.

2. Pravila zadruga.

3. Seznam članov načelstva in nadzorstva.

4. Izpisek (izvleček) iz računa dolžnikov (vključivši izdanih posojil); pri vsakem dolžniku se navede poklic in ako ni kmetovalec, se navede tudi dogovorjeni rok za povračilo posojila. Pri vsaki posamezni terjatvi je treba dalje navesti, s čim je terjatev zavarovana in v kakem obsegu jo je smatrati za dvomljivo.

5. Izpisek (izvleček) iz knjige hranilnih vlog vseh vrst s pripombo dogovorjenih rokov za povračilo, toda brez navedbe imen vlagateljev.

6. Izpisek iz računa upnikov z označbo dogovorjenih rokov dospelosti (zapadlosti) teh dolgov zadruga, toda brez navedbe imen upnikov.

7. Izpisek iz računa vrednostnih papirjev z označbo dne, ko so bili nabavljeni in z označbo nabavne cene za vsako vrsto teh papirjev.

Vse tu navedene priloge k prošnji morajo biti podpisane po odredbah pravil, ki veljajo za podpisovanje zadrugine tvrdke.

Zveza, preko katere se vloži prošnja na kmetijsko ministrstvo, mora prošnji priložiti se:

8. prepis zadnjega revizijskega poročila in

9. spremno pismo, v katerem poda svoje mišljenje o prošnji zadruga in zlasti še o odplačevalnem načrtu, imajoč pri tem pred očmi tako koristi zadruga kakor tudi njenih upnikov. Ako zadruga ni včlanjena pri nobeni revizijski zvezi in vloži prošnjo direktno po Glavni zadružni zvezi, mora sama predložiti prepis poslednjega revizijskega poročila.

10. Zadruga, ki prosi ali za odlog plačevanja ali za sanacijo, mora poleg poprej naštetih prilog priložiti še načrt svoje prečiščene bilance po čl. 13 do 16 uredbe o zaščiti denarnih zavodov.

Predpisi čl. 13 do 16 uredbe o zaščiti denarnih zavodov obsegajo v glavnem sledeče odredbe:

Po čl. 13 mora zadruga, ki hoče doseči odlog plačevanja ali sanacijo, zaradi prečiščenja svoje bilance odpisati izgube od rezervnega fonda in morebitnih drugih fondov. Ne sme se pa izguba odpisati od rezervnih fondov za pokojnine in v dobrodelne namene v korist zadruginih nameščencev.

Ako bi odpis rezerv ne zadostoval za pokritje izgube, se mora zadruga poslužiti naslednjih odredb čl. 14, odstavek 1 in 2. Če bi tudi to ne zadostovalo za pokritje izgub, odpiše se osnovna, (t. j. deležna) glavnica, kolikor bi bilo to potrebno.

Čl. 14. Zadrugi, ki prosi za odgoditev plačil ali za sanacijo, se more odobriti:

1. valorizacija nepremične imovine,

2. bilanciranje državnih papirjev in papirjev, za katere je država prevzela jamstvo, po nabavni ceni.

Čl. 15. Ako se zadruga posluži valorizacije svoje nepremične imovine, da bi pokrila izgubo, mora svoji prošnji priložiti pismeno izjavo o očitvi dotične nepremičnine in mora biti ta izjava podpisana od vseh članov načelstva in nadzorstva. Za slučaj, da bi kmetijski minister odredil komisijski pregled očitve in bi se očitve pokazala kot previsoka, mora stroške za pregled nositi zadruga.

Če bi se po tako provedeni valorizaciji nepremičnin ne pokrila samo izguba, ampak bi se pokazal še kak prebitek, se mora ta prebitek prenesti v poseben fond za pokritje izgub, ki bi utegnile nastati kasneje ob priliki, ko bi se aktiva realizirala.

Čl. 16. Kadar bi se zadruga pri sestavljanju prečiščene bilance za pokritje izgube poslužila valorizacije državnih ali od države garantiranih papirjev, jih mora postaviti v bilanco po nabavni ceni, ako je le-ta večja kakor borzna cena na dan valorizacije. Ne more jih pa valorizirati nad njihovo nominalno vrednostjo. Posebej pa je treba še omeniti, da se morejo valorizirati le taki papirji, ki so nabavljeni za trajno naložbo.

Poleg prečiščene bilance je treba, da predloži zadruga še:

11. posebno pismeno poročilo o tem:

a) koliko so njene terjatve zavarovane z realnim pokritjem (s hipoteko ali z zastavo);

b) kolikšna je stvarna (prometna, prodajna vrednost instalacij (naprav, strojev in opreme), inventarja in nepremičnine (ako niso valorizirane) in sicer na dan, ko je bil sestavljen načrt prečiščene bilance;

c) kolik je znesek še neplačanih združenih deležev;

č) koliko znašajo skladi (fondi) za pokojnine in dobrodne namene nameščencev in delavcev zadruge;

d) kolik je skupni znesek dolgov zadruge za javne davščine in morebitnih dolgov državni hipotekarni banki, poštni hranilnici, narodni banki in javnopravnim telesom.

12. seznam stalnih in honorarnih nameščencev z označbo njihove plače, odnosno nagrad (honorarja).

13. Kot nadaljno prilogo je treba prošnji priložiti še odplačevalni načrt, v katerem se zadruga obvezuje, v kakšnih zneskih in v kakšnih rokih da bo izplačevala svoje obveznosti za ono dobo, za katero predlaga svoj odplačevalni načrt.

Po čl. 20 uredbe o zaščiti denarnih zavodov se more odgoditev plačevanja dovoliti najdalje za pet let. Daljša odgoditev nego za pet let se dovoli le izjemoma in to zlasti

tedaj, ako ima zadruga med aktivni mnogo takih terjatev, katerih povrnitev je tudi odložena. Tak slučaj imamo zlasti pri zadruham, ki imajo pretežen del svoje obratne glavnice razposojen kmetom. V takem primeru se odplačevalni načrt lahko sestavi za daljšo dobo nego za pet let, vendar pa največ za tako dolgo dobo, na katero so vezane njene terjatve in le za tako vsoto, kolikor znašajo njene vezane terjatve.

Pri tem je jemati v obzir tudi predpis čl. 27 ur. o zaščiti denar. zavodov, ki se glasi:

„Zavod, ki mu je odobrena odgoditev plačil, ne more zahtevati več kakor tretjino dolga na leto na račun odplačila za terjatve, ki niso večje kakor 10.000 Din, od onih svojih dolžnikov trgovcev in obrtnikov, ki jih našteva čl. 42, skupina II, št. 2a, 4, 5 in 6 in skupina III zakona o neposrednih davkih.“

— V skupini II, 2a so omenjena obrtna podjetja, ki niso naštet v I. skupini in delajo s stroji na pogon ali pa delajo z več nego štirimi kvalificiranimi pomočniki. Točka 4. omenja zakupe pri zakupnikih zemljišč, če zakupljenega posestva ne obdelujejo sami, dalje male prodajalce monopolskih stvari, taksnih vrednosti, poštnih in davčnih znamk. Pod točko 5 je omenjen lov v občeh in ribji lov v svobodnih javnih vodah in v vodah, vzetih v zakup, kakor tudi v ostalih vodah, ki so oproščene plačevanja davka na dohodek od zemljišč. V točki 6 se omenja pitanje goveje živine in svinj in gojenje rib in rakov za prodajo.

V odplačevalnem načrtu morajo odplačilni zneski obsegati poleg odplačila dolžne glavnice tudi obresti za čas vsakega odplačilnega obroka.

V skladu s predpisom čl. 22 uredbe o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov se sme na stare hranilne vloge na knjižice in v tekočem računu v odplačevalnem načrtu računati največ 5% obresti za leto.

14. Zadruga more v svoji prošnji navesti tudi nekoliko oseb, njihov poklic in bivališče, izmed katerih bi želela, da se ena oseba postavi za komisarja za slučaj, da bi poljedelski minister smatral za umestno, postaviti komisarja. Najbolj priporočljivo je, da za komisarja predlaga kakega zvezinega revizorja, kakor priporoča tudi Glavna združna zveza.

Toliko o prilogah, ki jih je treba priložiti prošnji.

Posebno je treba poudariti, da naj bodo vse priloge čim točneje sestavljene in kar

najbolj izčrpne, tako da bo odveč vsaka revizija s strani kmetijskega ministerstva. Ako naštetih podatki niso zadostno izčrpani in pregledni, obstoji možnost, da odredi kmetijski minister revizijo pri dotični zadrugi, da se na ta način seznanj z imovinskim stanjem zadruge.

Pri tej priliki je opozoriti tudi na važno uredbo o znižanju upravnih stroškov pri vseh denarnih zavodih in tudi pri kreditnih zadrugah. Ako so upravni stroški visoki, naj zadruga stori primerne ukrepe, da se znižajo. V prošnji naj dotične svoje ukrepe posebej opiše.

## Družbeni davek.

V sedanjem zasedanju narodne skupščine je vlada vložila več predlogov, ki gredo za tem, da se povečajo državni dohodki. Med temi predlogi je tudi eden, s katerim se hoče odvzeti izvestnim zadrugam doseđanja prostost plačevanja družbenega davka. Take zadruge, ki poslujejo z nečlani, bodo podvržene družbenemu davku; ravno tako pa tudi zadruge, ki prodajajo luksuzne stvari ali pa alkoholne pijače, čeprav poslujejo samo s svojimi člani. Kateri predmeti se smatrajo kot luksuzni, bo določil poljedelski minister v sporazumu s finančnim ministrom.

Poleg tega se daje davčnim oblastem večja možnost, da bodo pri podjetjih, ki so zavezana javnemu polaganju računov, natančneje preiskovala bilanco in tako poiskala pravo davčno osnovo. Odredbe glede pribitkov in odbitkov po čl. 81 in 82 zakona o neposrednih davkih ostanejo neizpremenjene. Pač pa bo mogla davčna oblast ugotoviti, kako so obračunane gotove operacije n. pr. cene, stroški in kako je bilanca sestavljena, t. j. kako so obračunane aktivne in pasivne postavke. Za davčno oblast se torej nudi možnost, da poišče tajnost „friziranja“

bilance in da za odmero davka postavi svojo „davčno bilanco“. Za mnoge zadruge bo torej potrebno, da se seznanijo z zakonskimi predpisi, ki so merodajni za odmero družbenega davka.

Družbenemu davku so podvržene delniške družbe na akcije, družbe z omejeno zavezo, zadruge, zavarovalna društva in hranilnice in slednjič pridobitna podjetja države in samoupravnih jedinic.

Čl. 76 našteva podjetja, ki so oproščena tega davka. Med drugim so kot oproščene navedene: Državna hipotekarna banka, poštna hranilnica, direkcija za kmetijski kredit z vsemi krajevnimi in oblastnimi zadrugami, obrtna banka, nabavljalne zadruge državnih nameščencev in njihova zveza in oblastne samoupravne hranilnice.

Po točki 7 čl. 76 so tega davka oproščene tudi vse zadruge in agrarne zajednice in njihove zveze, osnovane po zakonu o zadružništvu in to tako zadruge kakor tudi zveza, ako je v nji najmanj 20 takšnih zadrug, ako ne dele dobička, ako ne dajejo tantijem članom upravnega in nadzornega odbora in ako se njihove rezerve v nobenem slučaju ne morejo razdeliti med zadružnike. Taki so bili pogoji za davčno prostost po doseda-

njem zakonu. K tem pogojem se bodo pridružili odslej še nadaljni pogoji, ki smo jih navedli uvodoma: 1.) omejitev poslovanja na lastne člane, 2.) prodajanje stvari, ki niso luksuzni predmeti, 3.) izključitev prodajanja alkoholnih pijač.

Davčna obveza se začne z onim dnevom, od katerega podjetje pravno obstoji in prestane koncem onega meseca, v katerem podjetje popolnoma ustavi svoj obrat. Začetek in prestanek davčne obveze je dolžan davčni zavezanec prijaviti pristojni davčni oblasti v roku 14 dni. Ako podjetje nadaljuje svoje delo za časa likvidacije ali stečaja, se izvrši nov predpis davka na podlagi rezultata tega dela.

Imovina podjetja, ki je v likvidaciji, se ne more razdeliti dotlej, dokler ni predpisan in plačan ves davek do prestanka davčne obveze.

Davčna podlaga je čisti dobiček enega poslovnega leta, izračunan po odredbah tega zakona in sicer po stanju, kakor ga kaže računski zaključek, sestavljen za poslovno leto pred davčnim letom.

Za prvo leto je davčna podlaga ista kakor davčna podlaga za drugo leto. Predpis davka se izvrši naknadno in to istočasno za prvo in drugo davčno leto v razmerju trajanja poslovanja.

Davku podvrženi dobiček enega poslovnega leta se izračuna na podlagi bilance in na podlagi računa o izgubi in dobičku, pri čemer pa je jemati v poštev odredbe členov 82 in 83 zakona.

Pri preračunanju davčne podlage se po čl. 82 med drugim ne morejo od čistega dobička odbiti:

1. neposredni davek in samoupravna doklada, ki sta plačana po tem zakonu;

2. neposredni davek z vsemi dokladami, ki ga je podjetje plačalo namesto svojih uslužbencev;

3. poslovna izguba predhodnega poslovnega leta;

4. obresti ali dividende na celokupni lastni kapital; neobdavčene obresti od hranilnih vlog in tekočih računov, prejete od drugih podjetij, ki so zavezana javnemu polaganju računov.

5. povračilo podpore (subvencije) države ali samoupravnih jedinic;

6. darovi in nedogovorjene nagrade nameščencem in drugim osebam in vsakovrstni drugi slični neobvezni izdatki (razen ako so v neposredni zvezi s poslovanjem in se gibljejo v običajnih mejah);

7. tantijeme, dnevnice in druge slične nagrade članom upravnega in nadzornega odbora, kakor tudi nedogovorjene tantijeme ostalih uslužbencev podjetja;

8. vsakokratni odpisi in prenosi (dotacije) v rezervne zaklade, razun onih, ki so omenjeni v 7. točki čl. 83.

9. vsote, upotrebene iz tekočih dohodkov za povečanje imovine v kakršnikoli obliki.

Ako je čisti dobiček po bilanci zmanjšan za navedene odbitke, pa se z vpogledom ali pregledom knjig ugotovi njihovo knjiženje na breme dobička, se imajo dodati obdačljivemu čistemu dobičku.

Po čl. 83 se od čistega dobička med drugim odbije:

1. višek vplačila preko nominalne vrednosti novih delnic ob priliki emisije;

2. prenos v prošlem letu že obdavčenega dobička;

3. dohodek onih predmetov, ki so podvrženi kaki drugi davčni obliki; sem spadajo tudi prejete dividende domačih delniških družb;

4. dohodek v obrestih, ki so oproščene rentnega davka; izvzemši obresti, omenjene v čl. 82, točka 4;

5. podpora (subvencija) države in samo-

upravnih jedinic in garantirani doprinosi od strani države;

6. izguba neizterljivih terjatev, ako jo je odobril občni zbor ob priliki potrditve bilance;

7. Vsote, ki so v bilanci odpisane ali vnešene v posebne, toda ne v obče rezervne zaklade, namenjene za pokritje izdatkov ali izgub točno določene vrste in sicer: v ime zmanjšanja vrednosti predmeta, izgub na substanci in drugih poslovnih izgub, v kolikor so te izgube v bilanci že narasle ali se morejo s sigurnostjo predvidevati kot posledica poslovnih razmer;

8. prenos (dotacija) v penzijski sklad nameščencev dotičnega podjetja, ako obstoje posebna pravila za upravo tega zaklada.

Važno je, da se poleg teh odbitkov priznavajo kot neoddavljivi izdatki plačani posredni davki, takse, carine, davek na poslovni promet, samoupravni davki, doklade na dotične zbornice, vse vrste zavarovanja za škodo, pasivne obresti, najemnine in zakupnine in vobče vsi stroški, potrebni za doseg dobička.

Za zadruge obstoji v čl. 84 še posebna odredba. Pri nabavnih (konzumnih), kreditnih, proizvodnih, prodajnih, zdravstvenih, samopodpornih in sličnih zadrugah, katere del poslovnega prebitka ali ves poslovni prebitok po svojih pravilih dele med člane v razmerju poslovanja z zadrujo, ni podvržen davku prebitok, oziroma del prebitka, ki se na ta način razdeli.

Te ugodnosti uživajo omenjene zadruge, ako po svojih pravilih:

1. dele blago samo svojim članom, predelavajo ali prodajajo samo svoje izdelke, odnosno proizvode svojih članov, oziroma ako omejujejo svoje poslovanje izključno na svoje člane;

2. na deleže sploh ne plačajo obresti, ali pa samo omejene obresti, ki ne presežajo 6%.

3. dajejo članom s samo enim deležem

enako pravico do obresti, kakor onim, ki imajo več deležev in tudi drugače jednako ravnajo z vsemi člani.

Vsi davčni obvezanci, ki so podvrženi temu davku, morajo na pismeno zahtevo davčne oblasti dovoliti vpogled v svoje knjige in račune; v nasprotnem slučaju jih zadene kazen 1000 do 10.000 Din in davčna oblast predpiše davek na podlagi svojih podatkov.

Od davku podvrženega dobička se plača:

1. kot osnovni davek:

a) pri zadrugah po čl. 84 zakona in pri regulativnih hranilnicah in mestnih hranilnicah 10%;

b) pri industrijskih in rudarskih podjetjih, kakor tudi pri zadrugah, ki v čl. 84 niso navedene, 11%;

c) pri vseh ostalih podjetjih 12%.

2. dopolnilni davek znaša:

2%	ako rentabiliteta ne presega	6%	vlož. kapitala
3%	" " " "	8%	" "
4%	" " " "	10%	" "
5%	" " " "	12%	" "
6%	" " " "	14%	" "
7%	" " " "	16%	" "
8%	" " " "	18%	" "
9%	" " " "	20%	" "
10%	" " " "	22%	" "
11%	" " " "	24%	" "
12%	od donosnosti preko	24%	" "

Toda osnovni davek skupaj z dopolnilnim davkom ne sme znašati manj nego 12% t. j. 120 Din od 1000 Din od kapitala, ki je vložen v podjetje.

Rentabiliteta se ugotovi iz razmerja dobička, ki služi kot davčna podlaga, do vloženega kapitala dotičnega podjetja.

Kot vloženi kapital se smatra vplačana osnovna glavica, vsi rezervni zakladi, s katerimi podjetje svobodno razpolaga do preneseni dobiček iz prošlega leta. Pri zadrugah se smatra kot osnovna glavica vsota vplačanih deležev.

Na dopolnilni davek se ne morejo nalogati samoupravne doklade.

## Naša zunanja trgovina v letu 1933.

Ako si ogleđamo uvoz naše države v lanskem letu, vidimo, da je v primeri s prejšnjim letom po množini nazadoval za 10 odstotkov, po vrednosti pa se je zvišal za približno 1 odstotek. Vpošteva je zadnjih pet let dobimo pri uvozu sledečo sliko:

	uvoz v 1000 tonah	vrednost v milijonih Din
1929	1672	7595
1930	1514	6960
1931	1133	4800
1932	880	2859
1933	793	2882

Dvakrat v tem razdobju je nastopilo veliko nazadovanje. Prvi večji upadek uvoza se je izvršil l. 1931. Tega leta se je uvoz naenkrat znižal po množini za 25 %, po vrednosti pa celo več kakor za 30 %. Tendence nazadovanja se je ohranila tudi v naslednjem letu, ko se je uvoz po množini znižal za okoli 22 %, po vrednosti pa za približno 40 %. Ako bi se hotelo položaj motriti optimistično, bi se moglo lansko neznatno nazadovanje smatrati kot znamenje, da so se začele povračati bolj stalne razmere in da je začela kriza polagoma popuščati.

Med uvoženimi predmeti stoji na prvem mestu bombažna preja. Uvoz tega predmeta se je lani zvišal na 337 milijonov Din od 198 mil. Din v l. 1932; ravno tako se je zvišal uvoz surovega bombaža od 117 na 153 milijonov Din. Ta povečani uvoz dokazuje, da se pri nas čimdalje bolj razvija tekstilna industrija in da njene potrebe stalno rastejo. Na drugem mestu slede bombažne tkanine. Vendar je uvoz tega predmeta zaradi okrepitev jugoslovanske tekstilne industrije nazadoval od 204 mil. Din v l. 1932 na 185 mil. Din v lanskem letu, dočim je uvoz volnenega blaga ostal skoraj na isti višini in se je zmanjšal od 128 mil. Din le na

124 mil. Din. Uvoz železnega blaga se zvišal od 137 na skoraj 142 mil. Din, pač pa je nazadoval uvoz strojev od 183 na 106 mil. Din. Istotako se je zmanjšal uvoz električnih aparatov od 107 na okroglo 80 mil. Din.

Tudi izvoz iz naše države je v omenjeni dobi močno nazadoval. Dočim je leta 1929 znašal 5,300.000 ton v vrednosti 7932 mil. Din, je v l. 1933 padel na 2,930.000 ton v vrednosti 3378 mil. Din. Napram letu 1932 pa vendar izvoz izkazuje nekoliko napredovanja in sicer po množini za 22 %, po vrednosti pa za 10 %. Važno postavko v izvozu zavzema stavbni les, čigar izvoz je napram letu 1932 narastel od 420 na 767 mil. Din, kar pomenja povečanje za okoli 80 %. Dalje se je povečal izvoz koruze od 136 na 431 mil. Din. Jako znaten povišek izkazuje izvoz hmelja (od 13 na 83 mil. Din); vzrok za povišek je iskati okolnosti, da so cene za hmelj zelo poskočile, dočim je izvoz po množini celo nekoliko nazadoval. Tudi izvoz bakra se je povečal od 247 na 293 mil. Din. Nasproti povečanemu izvozu navedenih predmetov pa stoji cela vrsta drugih predmetov, ki izkazujejo pri izvozu nazadovanje. Tako je padel izvoz tobaka od 237 na 143 mil. Din, izvoz svinj od 274.000 glav v vrednosti 263 mil. Din na 208.000 glav v vrednosti 214 mil. Din. Tudi izvoz svežega mesa izkazuje upadek od 153 na 137 mil. Din. Jajec se je preteklo leto izvozilo za 176 mil. Din napram 182 mil. Din v l. 1932. Veliko nazadovanje se zaradi slabe letine kaže tudi pri sadju, čigar izvoz je padel od 237 na 143 mil. Din.

Trgovska bilanca zunanje trgovine je zaključila z znatnim presežkom, ker se je izvozilo za 495 milijonov Din več nego uvozilo.

## Slovensko združno gibanje v letu 1933.

Lanskega leta je bilo v dravski banovini ustanovljenega vsega skupaj 53 novih gospodarskih zadrug, za 18 manj nego prejšnje leto. Na področju okrožnega sodišča v Ljubljani jih je bilo vpisanih 32, v Novem mestu 3, v Celju 6 in v Mariboru 12.

I. Po svojem delokrogu in namenu se nove zadruge razdele tako le: Novih kreditnih zadrug je 11, 2 mlekarski, 2 živinorejski, 2 strojni, 1 vinarska, 1 vodovodna, 1 čebelarstva, 19 nabavnih in prodajnih (konsumnih), 2 obrtni, 11 raznih drugih in 1 osrednja.

Med novimi kreditnimi zadrugami je bilo zopet več takih, ki imajo kot namen navedeno, da bodo dajale brezobrestna posojila. Dalje so med njimi štiri zadruge državnih uslužbencev za nabavo kredita. V okolišju okrožnega sodišča v Ljubljani je bilo vpisanih 7 kreditnih zadrug, v Novem mestu 1, v Mariboru 3.

Od kmečkih produktivnih zadrug sta bili ustanovljeni 2 mlekarski zadrugi (obe v okolišju okrož. sodišča v Ljubljani), 2 živinorejski (1 v področju okrož. sodišča v Ljubljani, 1 v Mariboru), 2 kmetijski strojni (obe pri okrož. sod. v Ljubljani), 1 vinarska (Maribor), 1 vodovodna (Novo mesto), 1 čebelarstva (Ljubljana).

Nabavnih in prodajnih zadrug je bilo osnovanih 19 (Ljubljana 10, Celje 6, Maribor 3). Več od teh zadrug je nastalo iz poprej nesamostalnih poslovalnic Konsumnega društva za Slovenijo. Stavbne zadruge so se prejšnja leta ustanovljale v večjem številu, lani pa ni bila osnovana nobena. Obrtni zadrugi sta bili ustanovljeni samo 2 (1 Ljubljana, 1 Maribor).

II. V likvidacijo je lani stopilo 25 zadrug, toliko kakor predlanskim, in sicer v

okolišju okrožnega sodišča v Ljubljani 8, v Novem mestu 2, v Celju 3 in v Mariboru 12. Likvidirale so: 3 kreditne zadruge, 1 mlekarska, 3 živinorejske, 3 združne elektrarne, 1 vodovodna, 2 agrarni zajednici, 1 tiskovna, 3 nabavne (konsumne), 2 stavbinski in 5 obrtnih.

III. Konkurz so napovedale 3 zadruge, po 1 pri okrožnih sodiščih v Ljubljani, Celju in Mariboru. Med njimi 1 obrtna, 1 vinarska, 1 konsumna.

IV. Izbrisanih je bilo iz združnega registra vsega skupaj 13 zadrug (l. 1932 pa 23). Največ izbrisov je bilo pri okrožnem sodišču v Ljubljani, namreč 6, v Novem mestu 1, v Celju 2 in v Mariboru 4.

Med izbrisanimi zadrugami je 1 kreditna, 1 mlekarska, 1 tiskovna, 1 nabavna, 3 stavbinske, 3 obrtne in 3 razne druge.

V času po svetovni vojni kaže gibanje slovenskega združništva v dravski banovini sledečo sliko:

Leto	Vpisi	Likvid.	Konkurzi	Izbrisi
1919	50	20	—	9
1920	110	23	—	17
1921	74	35	—	21
1922	52	21	—	25
1923	43	23	—	31
1924	58	31	—	20
1925	51	27	2	16
1926	81	30	3	32
1927	46	28	3	27
1928	66	30	2	27
1929	80	19	2	46
1930	81	27	1	32
1931	288	27	1	10
1932	71	25	4	23
1933	53	25	3	13
Skupaj	1204	391	21	349

## Zadrugam!

**Kuponi vojne škode.** — Kuponi vojne škode zastarajo v enem letu od dneva zapadlosti. Torej je kupon vojne škode, ki je zapadel 1. februarja l. 1933, že zastaral in ga ni mogoče več vnovčiti. — Opozorite posestnike obveznic vojne škode, da vsaj letošnji kupon, ki je zapadel v plačilo 1. februarja 1934, takoj vnovčijo. **Vnovčiti je mogoče kupone tudi pri poštnih uradih;** predložiti pa je treba seznam kuponov po serijah in številkah v aritmetičnem redu, t. j. po vrsti od nižjih do višjih in ta seznam podpisati. Če je kuponov vojne škode več kot 10, jih je treba deliti, ker posamezne pošte ne sprejmejo od enega predlagatelja več kot 10 kuponov naenkrat. — Med ljudstvom se nahaja precejšnje število obveznic vojne škode, ki so jih pred leti razni agenti prodajali na obroke, dokler ni bila ta kupčija prepovedana.

## Zadružništvo v državi.

**Zadružne resolucije.** — Upravni odbor Glavne zadružne zveze je imel 8. februarja v Zagrebu sejo, na kateri je poleg drugih sklepov sklenil tudi sledeče resolucije:

1. S tem, da se je zakon o zaščiti kmetov raztegnil tudi na zadruge, je ostal kmet brez svojega edinega in glavnega kreditorja, kar še poslabšuje krizo kmetijstva in spravlja v težek položaj kmeta. — Državne ali od države privilegirane kreditne ustanove niso doslej nudile zadružništvu novih kreditov, kakor so jih nudile drugim denarnim zavodom. Vsled tega se je še poslabšalo stanje kmeta in vasi.

2. Trajna izguba davčne prostosti v slučaju, če zadruge poslujejo z nečlani ali prodajajo alkoholne pijače (kakor to določa načrt sprememb zakona o neposrednih dav-

kih) onemogoča proizvodnim zadrugam poslovanje in razvoj in onemogoča tudi prodajo pridelkov zadržanov zadružnim potom, tako da jih v času najslabše konjunktore žene v roke posrednikov. Prepoved prodaje alkoholnih pijač uničuje vinarske zadruge, ki so poklicane, da rešijo krizo vinogradništva z boljšo predelavo, z organizacijo prodaje in z izboljšanjem kakovosti domačih vin. — Trajna izguba davčne prostosti radi kake slučajne prodaje nečlanu ustvarja možnost najhujših zlorab. Z tako določbo se uvajajo posebej za zadružništvo kazni, kakršnih ne predvideva davčni zakon za katerokoli drugo ustanovo ali za kateregakoli davčnega zavezanca.

3. Nalaganje novih bremen poljedelstvu in zadružništvu je v očitnem nasprotju z neobhodnimi merami za ublažitev krize. S tem se že itak podrejeni položaj kmetov in kmečkih zadružnih organizacij spravlja v še večjo odvisnost napram ostalim privilegiranim gospodarskim organizacijam in poklicom.

4. Dosedanji napor zadružništva, ki trajajo že več kot pol stoletja skozi generacije, so s tem ogroženi in ogrožen je obstoj zadružništva.

## Gospodarstvo.

**Obrestna mera Narodne banke.** — Z veljavnostjo od 9. februarja je Narodna banka znižala obrestno mero in sicer za menične kredite (diskontna obrestna mera) od  $7\frac{1}{2}\%$  na  $7\%$ , za lombardne kredite od  $9\%$  na  $8\%$ .

Koliko je stal dolžnika kredit pri Narodni banki? V prvi številki Narodnega Gospodarja od 15. I. 1934 smo v članku „K uredbi o zaščiti kmetov“ na strani 6 navajali, koliko bi znesle obresti z vsemi stroški za menični in za lombardni kredit pri Narodni banki, če bi jih izračunali točno

na isti osnovi, kot zahteva uredba o zaščiti kmetov glede kmet. dolgov t. j. letno za nazaj z vračunanimi vsemi kakršnikoli stroški, ki jih mora dolžnik plačati. Pojavil se je ugovor, češ da tako izračunana obr. mera, ki jo tam navajamo, ne drži. Zato v naslednjem navajamo pod a) za menični (reeskontni), pod b) za lombardni kredit. račun, po katerem smo prišli do naših trditev glede višine letnih obresti z vsemi kakršnimikoli stroški, računamo vse na podlagi letno za nazaj.

a) Reeskont:

Datum	Predmet	Valuta	Debet Din	Saldo obresti i. takse	Dnevi	Obrest. št
1. 1.	<b>Menica</b>		<b>100.000</b> —		90	90000
1. 1.	7½% obresti	I.	1.875	— 1875	(365)	(6844)
1. 1.	blanket		154	— 2029		
31. 3.	7½% obresti	II.	1.895.83	3924 83	(275)	(5211)
31. 3.	blanket		154	— 4078.83	91	91000
30. 6.	7½% obresti	III.	1.916.67	5995.50	92	92000
30. 6.	blanket		154	— 6149.50	(184)	(3527)
30. 9.	7½% obresti	VI.	1.916.67	8066.17	92	92000
30. 9.	blanket		154	— 8220.17	(92)	(1763)
30. 9.	9% obresti		361 37	8581.54		
30. 9.	blanketi		8	— 8589		
30. 9.	obračuni		4	— <b>8593.54</b>		

b) Lombard:

<b>Posojilo</b>			<b>100.000</b> —		90	90000
9% obresti	I.	2.250	— 2250	(365)	(8212)	
taksa		154	— 2374			
9% obresti	II.	2.275	— 4649	— 91	91000	
taksa		154	— 4803	(275)	(6526)	
9% obresti	III.	2.300	— 7103	— 92	92000	
taksa		154	— 7257	(184)	(4232)	
9% obresti	IV.	2.300	— 9557	(92)	(2116)	
taksa		154	— 9711			
obrestne %/o		627.16	<b>10338.16</b>			

## Zakonodaja.

**Sprememba zakona o neposrednih davkih.** Zakon o neposrednih davkih z dne 8. febr. 1928, s katerim je bila uvedena za vso državo enotna davčna zakonodaja, bo sedaj zopet doživel nekaj sprememb, katere je že sprejela narodna skupščina in senat in bodo v najkrajšem času, objavljene. Za združništvo je posebno važen § 11 teh sprememb, ki glasi: Po točki 8 čl. 76 zakona o neposrednih davkih se dodaja nov odstavek: „Zadruga iz točke 7 in 8, ako poslujejo z ne-

člani, nimajo pravice na oprostitev in vsako odstopanje od predpisov v teh točkah, kakor tudi prodaja luksuznih predmetov iz spiska, ki ga postavi minister za poljedelstvo v sporazumu z ministrom za finance, in prodaja alkoholnih pijač imajo za posledico trajno izgubo davčne prostosti.“

Čl. 76 zakona o neposrednih davkih navaja v točki 7, da so družbenega davka (od podjetij, zavezanih javnemu polaganju računov) oproščene vse zadruga, in njih zveze, a) če ne razdeljujejo dobička, b) če ne dajejo članom upravnega in nadzorstvenega odbora tantijem, c) če se njih rezerve nika kor in nikoli ne smejo razdeliti med združnike. Točka 8 istega člena pa navaja, da so družbenega davka oproščene tudi nabavljalne zadruga državnih uslužbencev in njih zveza.

Za davčno prostost so sedaj za vse zadruga posebno pa za produktivne in prodajne zadruga uvedeni novi pogoji davčne prostosti poleg dosedaj potrebnih pogojev kot smo jih navedli zboraj (pod a) — c). Najvažnejši teh pogojev je, da se kot pogoj za davčno prostost zahteva tudi **stroga omejitev poslovanja zadruga izključno le na člane**, za nabavne in prodajne zadruga pa še to, da ne smejo prodajati luksuznih predmetov niti **pljač**. Vprašanje je, ali bo poslednje veljalo tudi za vinogradarske zadruga.

Za zadruga nastane vprašanje, ali naj skušajo za vsako ceno ohraniti davčno prostost ali pa naj se odrečejo davčni prostosti in poslujejo svobodno, neovirano. Naše stališče je to, da je davčno prostost na vsak način treba držati. Uprave zadruga niso dorasle, da bi se znašle in znale braniti proti obstoječim davčnim predpisom in proti davčni praksi. Potem so davčni predpisi glede družbenega davka, ki zadeva ravno zadruga, z novimi spremembami poostreni in poostrena je tudi davčna praksa. Naposled je utemeljena zahteva nasprotnikov in je ta zahteva

tudi v soglasju z zadružnimi načeli, da naj zadruga omejuje svoje poslovanje le na člane. Da se torej zadruga izogneje vsem neprijetnostim z davčnimi oblastmi, da si ohranijo davčno prostost, naj takoj po razglasitvi sprememb k zakonu o neposrednih davkih v „Služb. novinah“ spravijo svoje poslovanje v soglasje tudi z novimi pogoji za davčno prostost, zlasti pa naj pazijo, da svoje poslovanje omejijo izključno le na člane. — Seznam luksuznih predmetov najbrže še ne bo tako hitro objavljen. Pogoj glede prodaje luksuznih predmetov more stopiti v veljavo šele tedaj, ko bo seznam teh predmetov objavljen.

## Literatura.

**Dve knjižici o zadružništvu.** Glavna Zadružna zveza v Belemgradu je začela z izdajanjem zadružne knjižnice. Izšli sta doslej prva in druga knjiga. V prvi knjigi so natisnjena predavanja, ki so bila na 10. kongresu Glavne zadružne zveze 1. septembra 1929 v Ljubljani in sicer: 1. Ing. Varga, Ob priliki 10 letnice obstoja in dela Glavne zadružne zveze. 2. Dr. J. Basaj, Zadruga in zadružna zakonodaja. 3. Nikola Jagatić, sodobna načela v zadružni organizaciji. — V drugi knjigi so natisnjena predavanja, ki so bila na dnevnem redu 14. kongresa Glavne zadružne zveze dne 5. novembra 1933 v Novem Sadu in sicer: 1. Ing. Varga, Vertikalna organizacija v zadružništvu. 2. Dr. J. Basaj, Pospesevanje zadružništva in zakonodaja. 3. Triva Krstonisić, Zadružništvo v Vojvodini. 4. Marin Glavina, Agrarne zadruga in njih uspehi. — Knjižici sta tiskani v obliki osminke, broširani in je cena za knjižico Din 4.— brez poštnine. Zadruga lahko naročijo knjižici pri Zvezi, da jih Zveza potem skupno naroči. Za naročila je rok do 10. marca t. l.

**Gospodarski in pravni problem hranilnih vlog,** je naslov knjižici, ki jo je v cirilici spisal in izdal gen. direktor poštnice hranilnice dr. Milorad Nedeljković. Zaključek njegovih izvajanj je ta, da je vbodoče treba ločiti male prihranke od velikih kapitalov. Uprava **malih prihrankov naj se prenese v državno kompetenco** in se stavi pod jamstvo in kontrolo države (kot n. pr. v poštni hranilnici ali Drž. hipotekarni banki!). Večje vloge, ki imajo brezdvomno značaj pridobitnega kapitala, naj bi šle v **posebnih pravnih oblikah v poslovne skupnosti**, v katerih bi bili lastniki teh vlog zavarovani napram denarnim zavodom pred podrejenostjo in zlorabo. — **Zadrugetarji mapram temu zavzemo stališče, da ravno mali prihranki spadajo v zadruga, ki nudijo z neomejeno zavezo vseh članov-dolžnikov najboljše jamstvo za vsak vloženi dinar in ki zraven izvajajajo važno načelo, da je prihranke malih ljudi (kmeta, delavca in obrtnika) treba v obliki cenjenih posojil dati prvenstveno na razpolago zopet malim ljudem.** Naše zadružno stališče je torej popolnoma nasprotno stališču g. Dr. Nedeljkovića.

**Znižanje računa izgube.** V knjižici „Ekonomske in pravne drobleme hranilnih vlog“ dr. Milorada Nedeljkovića, gen. direktorja poštnice hranilnice so v poglavju: „Likvidacija današnjega stanja“ navedeni tudi zanimivi predlogi za **znižanje računa izgube** v sledečih smereh: 1. Zniža naj se pasivna obrestna mera, posebno obrestna mera za vloge. 2. Preneha naj se z delitvijo dobička (dividende) in vseh izrednih nagrad kot tantijema, 13. plača, bilančnina i. t. d. 3. Znižajo naj se vsi osebni in materijalni izdatki. — V navedenih treh smereh se morejo napraviti veliki prihranki, pri plačah posebno tedaj, ako se vzamejo kot **merilo za plače den. zavodov dohodki državnih uradnikov**, kakor je to

zelo umestno predlagalo društvo vlagateljev v Zagrebu. Ravnotako naj bi se postopalo glede materialnih izdatkov in naj bi se v to svrhu vsako leto vnaprej postavil **proračun**, na katerega bi bila uprava glede stroškov vezana; proračun bi namreč vsako leto odobrila glavna skupščina zavoda. — Ti predlogi so zelo umestni; mnogo bi se bilo prihranilo, če bi se bili zavodi doslej po njih ravnali.

## Osebne vesti.

**Smrtna kosa med zadrugarji.** Dne 5. februarja t. l. je v Ljubljani preminul Vencelj Hlebce, zaslužni ravnatelj Sitarske in žimarske zadruge v Stražišču pri Kranju. V Stražišče je prišel pred 25 leti kot organist. Načelnik zadruge je postal pred 15 leti. Vsa leta svojega poslovanja jo je vodil vzorno in uspešno, dasi so bile časovne razmere zelo težavne. Bil je pravi zadrugar, pošten, nesebičen, požrtvovalen do skrajnosti. Bodi mu v naših vrstah ohranjen časten spomin.

**Gospodarska zveza v Ljubljani** notira naslednje cene: Tomaževa žlindra baza 18% Din 134.—; rudninski superfosfat v vrečah po 50 in po 100 kg à Din 98.—; kalijeva sol po 100 kg Din 168.—; kostni superfosfat Din 118.—; apneni dušik v pločevinastih bobnih Din 200.—; apneni dušik v papirnatih vrečah Din 180.—; kostna moka Din 95.—; mavec (gips) Din 40.—; nitrofoskal v vrečah Din 144; klajno apno Din 275; lanene tropine Din 1.90; modra galica Din 5.85; žveplo Din 3.—. Pri vagonškem odjemu se cene za gnojila in cement znatno znižajo na franco vsaka postaja. Mlatilnice s tresali in reto Din 4.100.—; slamoreznice Din 1.700 do 2.000; čistilnik 10 sit Din 1.500; plugi Din 500 do Din 940; repoznica M. R. Din 550; trijerji Din 2.000 do 3.500; mlatilnice na ročni pogon Din 2.200; robkači Din 900; sadni mlinci Din

1.400 do Din 1.700; brzoparilniki Din 1.050 do Din 2.800; kosilni stroji Din 2.000; travniške brane z zvezdnatimi členki Din 900; travniške brane z jeklenimi špicami Din 800; patent motike „Rapp“ Din 70.—. — Nitrofoskal, apneni dušik pri najmanjšem odjemu 5000 kg franco vsaka postaja.

**XXVII. redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Vurbergu**, r. z. z n. z., se vrši v nedeljo 4. marca 1934 ob 3. pop. v stari šoli v Vumbahu št. 2. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za l. 1933. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti in predlogi.

**Občni zbor Posojilnice za župnije Zdole, Sromlje in Artiče**, r. z. z n. z., ki se bo vršil dne 11. marca 1934 ob pol 4. uri popoldne v posojilniških prostorih hiše Ivana Černoga v Zdolah. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo o izvršeni reviziji. 3. odobrenje rač. zaključka za l. 1933. 4. poročilo načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti

**Občni zbor Ljudske gospodarske zadruge v Zagorju ob Savi**, r. z. z o. z., se vrši 25. februarja 1934 ob pol 3. uri popoldne v Zadrudnem domu. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. potrjenje rač. zaključka za leto 1933. 4. volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. poročilo o izvršeni reviziji. 7. razno.

**Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Zagradcu**, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo 11. marca 1934 ob 15. uri v društvenih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1933. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

**Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Žičah**, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo 4. marca 1934 ob 3. uri pop. v Kat. društv. domu v Žičah. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobrenje rač. zaključka za l. 1933. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

**Občni zbor Čevljarsko gospodarske zadruge v Žirih**, r. z. z o. z., se bo vršil v nedeljo 4. marca 1934 ob 13. uri v zadrudnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1933. 4. volitev nadzorstva. 5. prememba pravil. 6. čitanje revizijskega poročila. 7. slučajnosti.

**VIII. redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Uncu**, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo dne 4. marca 1934 popoldne ob 3. uri v župnijski pisarni na Uncu. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobrenje računskega zaključka za leto 1933. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

Rokopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Narodnega Gospodarja“ Ljubljana, Zadrudna zveza. Izdajatelj: „Zadrudna zveza“ v Ljubljani. — Odgovorni urednik: Anton Kralj, tajnik „Zadrudne zveze v Ljubljani. Tisk Zadrudne tiskarne (Srečko Magolič) v Ljubljani.

**Redni občni zbor Konzumne zadruga v Hrastniku**, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo dne 4. marca 1934 v prostorih gostilne Drago Loger porani sv. maši. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega rednega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in odobritev računskega zaključka za leto 1933. 3. poročilo nadzorstva. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. sprememba pravil. 6. slučajnosti.

**Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Igu**, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 25. februarja 1934 ob 15. uri v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1933. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 6. sprememba pravil. 7. slučajnosti.

**Občni zbor Hranilnice in posojilnice za Slovenjgraški okraj v Št. Ilju pod Turjakom**, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 4. marca 1934 ob 3. uri popoldne v prostorih Hranilnice in posojilnice. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev račun. zaključka za leto 1933. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

**Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Sv. Jakobu ob Savi**, r. z. z. n. z., se bo vršil 4. marca 1934 ob 3. uri pop. v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. potrjenje računskega zaključka za leto 1933. 4. volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. slučajnosti.

**Občni zbor I. Delavskega konzumnega društva na Jesenicah**, r. z. z. o. z., se vrši 11. marca 1934 ob 3. uri pop. v dvorani Krekovega prosvetnega doma na Savi. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. čitanje računskega zaključka za leto 1933 in odobritev. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti.

**Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Ježici**, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 4. marca 1934 ob pol 11. uri v poslovnih prostorih g. tajnika. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobrenje rač. zaključka za l. 1933. 4. slučajnosti.

**Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Kresnicah**, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 11. marca 1934 ob 11. uri v prostorih posojilnice. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1933. 4. slučajnosti.

**Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Koprivnici**, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 4. marca 1934 ob 14. uri v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za leto 1933. 3. slučajnosti.

**Redni občni zbor Zadružne elektrarne v Lahovičah**, r. z. z. o. z., se vrši v nedeljo 25. februarja 1934 ob 3. uri popoldne v Gasilnem domu v Lahovičah. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. poročilo tajnika in blagajnika. 3. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 4. odobritev računskega zaključka za leto 1933. 5. raznoterosti.

**Občni zbor Društvene nabavne zadruga v Ljubljani**, r. z. z. o. z., se bo vršil 1. marca 1934 ob 8. uri zvečer v Akademskem domu, Miklošičeva cesta št. 5. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za l. 1933.

3. čitanje revizijskega poročila. 4. volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. slučajnosti.

**Prvi občni zbor Vzajemno podporne čebelic v Ljubljani**, r. z. z. n. z., se vrši v nedeljo 25. februarja ob 4. popoldne. Dnevni red: 1. poročilo začasnega načelstva. 2. volitev novega načelstva in nadzorstva. 3. potrjenje računskega zaključka za leto 1933. 4. slučajnosti.

**Redni občni zbor Gradbene zadruga „Martuljek“**, r. z. z. o. z., Semenišče-Ljubljana, se bo vršil dne 14. marca 1934 ob 2 uri v Semenišču. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za l. 1933. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

**Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Leskovcu pri Krškem**, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 4. marca 1934 ob pol 8. uri v hranilničnem uradu. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobrenje računskega zaključka za l. 1933. 4. slučajnosti.

**Občni zbor Kmetijskega društva v Loškem potoku**, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo 18. marca 1934 ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih na Hribu. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje račun. zaključka za l. 1933. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. poročilo o izvršeni reviziji. 6. slučajnosti.

**XXIX. redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Lukovici**, r. z. z. n. z., se vrši dne 19. marca 1934 ob 3. uri popoldne v uradnih prostorih na Brdu. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobrenje računskega zaključka za l. 1933. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

**Izredni občni zbor Posojilnice v Križevcih pri Ljutomeru**, r. z. z. n. z., se bo vršil 4. marca 1934 ob 3. uri pop. v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. sprememba pravil. 2. slučajnosti.

**Občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice v Moravčah**, r. z. z. n. z., se bo vršil 25. februarja 1934 popoldne ob pol 3. uri v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika občnega zbora l. 1933. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobrenje rač. zaključka za l. 1933. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

**Občni zbor Kmetijskega društva v Mošah**, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 4. marca 1934 po jutranji sv. maši v Društvenem domu v Smedniku. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za leto 1933. 3. volitev nadzorstva. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. sprememba pravil. 6. slučajnosti.

**Redni občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Mozirju**, r. z. z. n. z., se vrši v nedeljo 4. marca 1934 ob pol 9. uri dopoldne v zadružnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo a) načelstva, b) nadzorstva. 2. potrjenje računskega zaključka za leto 1933. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. slučajnosti.

**Občni zbor Ljudske posojilnice v Novem mestu**, r. z. z. n. z., se vrši dne 12. marca 1934 ob 1 uri popoldne v zadruginih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobritev računskega zaključka za leto 1933. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. sprememba pravil. 7. odobritev poslovnika. 8. čitanje revizij. poročila. 9. slučajnosti.

**Občni zbor Kmetijskega društva v Podkorenju**, r. z. z. o. z., se vrši dne 8. aprila 1934 ob 2. uri popoldne v zadrudni hiši. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. odobritev računskega zaključka za leto 1933. 5. volitev načelstva. 6. volitev nadzorstva. 7. volitev razsodišča. 8. oddaja prostorov v najem. 9. slučajnosti.

**Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Preserju**, r. z. z. n. z., se vrši v nedeljo 4. marca 1934 ob 3. uri popoldne v župnišču v Preserju. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje računskega zaključka za leto 1933. 3. poročilo o izvršeni reviziji. 4. slučajnosti.

**VI. redni občni zbor Vodovodne zadruge „Vodovod Sv. Peter pod Sv. gorami“**, r. z. z. o. z., se vrši dne 25. februarja 1934 ob 15. uri v občinski pisarni v Sv. Petru pod Sv. gorami. Dnevni red: 1. čitanje zapisnikov občnega zbora iz leta 1933 in zapisnikov odborovih sej. 2. poročilo blagajnika. 3. poročilo računskih pregledovalcev in potrjenje letnega računa. 4. volitev 5 udov načelstva in 2 računskih pregledovalcev. 6. slučajnosti.

**Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Radovici pri Metliki**, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 25. marca 1934 ob 3. uri popoldne v poslovnih prostorih posojilnice. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobrenje računskega zaključka za leto 1933. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. spopolnitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

**Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Slovenjgradcu**, r. z. z. n. z., se vrši dne 7. marca 1934 ob 11. uri dop. v Zadrudnem domu. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1933. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

**Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Spod. Logu**, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 4. marca 1934 ob 15. uri v posojilnični pisarni v župnišču. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem rednem občnem zboru. 2. poročilo o izvršeni reviziji leta 1933. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev računskega zaključka za leto 1933. 5. slučajnosti.

**Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Selcih**, r. z. z. n. z., se vrši dne 4. marca 1934 ob 3. uri popoldne v uradnem prostoru hranilnice. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in računskega preglednika. 2. odobritev rač. zaključka za l. 1933. 3. volitev načelstva. 4. volitev rač. preglednika. 5. slučajnosti.

**Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Sorici**, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 4. marca 1934 v Sp. Sorici št. 2 ob 3. uri popoldne v posojilničnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobrenje rač. zaključka za leto 1933. 4. volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 5. slučajnosti.

**III. redni občni zbor Mlekarske zadruge za Slovenjgradec in okolico v Slovenjgradcu**, r. z. z. o. z., se vrši v nedeljo 25. februarja 1934 ob pol 10. uri dopoldne v Zadrudnem domu. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1933. 4. revizijsko poročilo. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. predlogi in slučajnosti.

**Občni zbor Kmetijske zadruge v Stariloki**, r. z. z. o. z., se bo vršil 4. marca 1934 na Marofu v Stariloki ob 3. uri popoldne. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobrenje računskega zaključka za leto 1933. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. slučajnosti.

**Redni občni zbor Elektro-strojne zadruge v Sorici**, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 11. marca 1934 ob 3. uri popoldne v Spod. Sorici list. 2. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobrenje računskega zaključka za leto 1933. 5. volitev načelstva. 6. volitev nadzorstva. 7. slučajnosti.

**Občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruge v Šmartnem na Paki**, r. z. z. o. z., se bo vršil 11. marca 1934 po jutranji sv. maši v hiši Hranilnice in posojilnice. Dnevni red: 1. čitanje revizijskega poročila. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobrenje rač. zaključka za leto 1933. 4. sprememba pravil. 5. slučajnosti.

**Občni zbor Kmetijskega društva v Trbojah**, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 18. marca 1934 ob 10. uri dopoldne v župnišču. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za leto 1933. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. sprememba pravil. 6. čitanje revizijskega poročila. 7. slučajnosti.

**Občni zbor Mizarske zadruge v Št. Vidu nad Ljubljano**, r. z. z. o. z., se vrši v nedeljo dne 4. marca 1934 ob 9. uri dopoldne v zadrudni pisarni. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika občnega zbora za leto 1933. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. čitanje revizijskega poročila o zadnji reviziji. 4. odobritev računskega zaključka za leto 1933. 5. volitev načelstva. 6. volitev nadzorstva. 7. slučajnosti.

**Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Sv. Vidu pri Ptujju**, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 4. marca 1934 ob 8. uri v Slomškovem domu. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za leto 1933. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. sprememba pravil. 5. dopolnilna volitev načelstva. 6. dopolnilna volitev nadzorstva. 7. slučajnosti.

**Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Vranskem**, r. z. z. n. z., se vrši dne 4. marca 1934 ob 15. uri v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem rednem obč. zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1933. 4. volitev enega člana načelstva. 5. slučajnosti.

**Občni zbor Gospodarskega društva na Vrhniki**, r. z. z. o. z., se vrši 25. februarja 1934 ob 3. uri popoldne v Rokodelskem Domu. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. odobritev rač. zaključka za leto 1933. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

**Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Velikih Dolencih**, r. z. z. n. z., se bo vršil 2. aprila 1934 ob 3. uri popoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za leto 1933. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. poročilo o izvršeni reviziji. 6. slučajnosti.